

at lede efter længe og uden at raadspørge andre, kan af en klar og tydelig Lov læse sig til, hvad Meningen er. Nu skal jeg gerne indrømme, at det mange Gange i civile Lovforslag, hvor man foretager forskellige Smaaændringer i den bestaaende Ret, kan være et saa betydeligt Arbejde at kodificere, som man plejer at kalde det, det hele Lovsindhold. Man kan sige, at det bliver saa vanskeligt at drage det hele frem for Lovgivningsmagten, at det vil tage saa lang Tid og drage saa mange Spørgsmaal med ind, at man maa foretrække, om end det er et Onde, saaledes at lappe paa Lovgivningen, at give Forandringerne og passe dem ind i bestaaende Love. Men jeg synes rigtignok, at her vilde det ikke være saa vanskeligt, at man optog de i sig selv ikke mange Bestemmelser i den gamle Oktroj og de i Mellemtiden mellem Oktrojen og indtil nu tilkomne Bestemmelser i et samlet Lovforslag. I den gamle Oktroj er der for det første en hel Del Bestemmelser, som kun egne sig for de daværende Forhold, og som derfor uden videre kunne stryges. Der er f. Eks. alt, hvad der staar om Bankhæftelser.

Jeg maa maaske tillade mig i den Anledning at indskyde, at jeg ved ikke bedre, end at den, som skylder en Bankhæftelse, kan opsigte Beløbet. Men for saa vidt det har været saaledes, hvad der jo nok er muligt, at man i flere Tilfælde, naar en Bankhæftelse er bleven fordelt paa mange Ejendomme ved Udstykning, har haft stor Vanskelighed og stor Ulejlighed, vilde jeg gerne se, at man greb Lejligheden til, om ikke at give en Bestemmelse derom, saa dog i hvert Fald at opfordre Justitsministeren til, hvis det var muligt, at give nogle Bestemmelser, som kunne yde Lettelser i den Henseende.

Men altsaa foruden disse Bestemmelser i den gamle Oktroj, der kun passede paa de daværende Forhold, og som forlængst have tabt enhver praktisk Betydning, er der mange Bestemmelser — jeg kan ikke se rettere —, der stadig blive bestaaende, og om hvis Betimelighed man dog under de nuværende Forhold i høj Grad kan tvivle. Det høje Ting ved jo, at da Oktrojen udkom i 1818, var der ganske særlige Forhold til Stede. Landet var jo ødelagt, og Pengeforholdene vare ødelagte, og man maatte altsaa gribe til ethvert Middel for at give den Nationalbank, man oprettede, den størst mulige Prestige, det vil altsaa sige Glans eller Anseelse i Folkets Øjne, ved at give den det størst mulige Privilegium. Det fore-

kommer mig imidlertid, at nu kan man se i høj Grad bort fra det, og der er flere Bestemmelser i den gamle Oktroj, som rigtignok forekomme mig aldeles ikke at være tidssvarende længere. Man behøver ikke at gaa videre end til § 1 i den gamle Oktroj af 4. Juli 1818, hvor der meget højtideligt staar sagt, at de Embedsmænd, som tiltræde Bankbestyrelsen, skulle, hvad enten de staa i vor Tjeneste — vor Tjeneste er Kongens — eller ikke, „til Banken aflægge deres Ed: at de, efter deres bedste Indsigt ville med Troskab og Nidkærhed forestaae deres Embeder og Forretninger, i nøje Overensstemmelse med deres Oktroj, Reglement, og andre deres lovlige Regler og Forskrifter, og skal de, i alt hvad Banken og dens Forretninger angaar, ene og alene være bundne ved denne Ed“. Det forekommer mig, at den Ed passende kunde undværes nu, men jeg skal gerne indrømme, at det er en Smagssag.

Imidlertid er der andre Bestemmelser i Oktrojen, hvor jeg ikke synes, at det er en Smagssag, men hvor jeg mener, man ubetinget skulde gaa bort fra dem. Det er de juridiske Retsforfølgingsprivilegier, som man i temmelig rigeligt Maal har givet Nationalbanken, og hvoraf nogle ere meget betydelige og, saaledes som Erfaringen har vist, i givne Tilfælde kunne føre til Resultater, som for den almindelige Retsbevidsthed ere ret stødende. Jeg vil kun nævne een. Det er § 46, hvor der er Tale om, at naar nogen har givet noget i haandfaaet Pant til Banken, og den har faaet det i Hænde, kan det ikke nytte at komme bagefter og paavise, at der ingen Hjemmel var til det; Banken tager sin Ret alligevel. Det er altsaa et noget lignende Privilegium som det, Assistentshuset har, men det er et Privilegium, som ifølge Forholdene kan være af langt større Betydning end Assistentshusets. Jeg tror ikke, at der under de nuværende Forhold kan være nogen Grund til at give Nationalbanken mere end de andre Banker og Pengeinstitutter dette Privilegium. Der er ogsaa i Skattelovene talt om en vis Skattefrihed, der er forbeholdt Nationalbanken. Det forekommer mig ikke, der er nogen Grund til, naar man fornyer Oktrojen, at beholde denne Fritagelse for Skatter. Jeg vil ikke tale om saadanne Bestemmelser, som at Staten er pligtig til at sætte Skildvagter ved Nationalbanken. Det synes mig egentlig ikke, at der er nogen Grund til det. Det forekommer mig, at skal der passes paa Banken, hvad der naturligtvis skal, maa det vel være overladt